Повторення та узагальнення вивченого

Сьогодні 10.05.

pptx

Складне речення

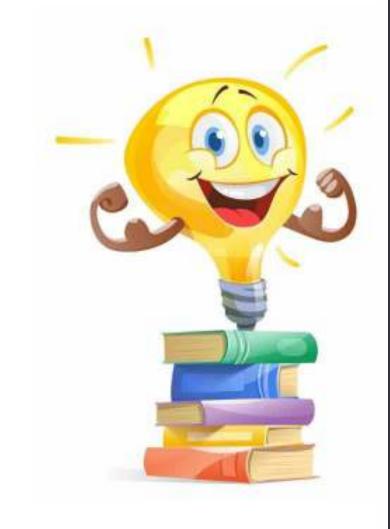

Мета: ознайомити зі складним реченням, вчити відрізняти його від простого;

удосконалювати вміння підкреслювати граматичні основи; розвивати зв'язне мовлення (усне та письмове) та творчі здібності; обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Вже пролунав шкільний дзвінок, Покликав всіх нас на урок. Рівненько стали. Все. Вже час, Роботу починає клас. За парти всілися зручненько, Поклали руки всі гарненько. Готові? Так. А настрій як? Клас! Тож успіх всіх чекає нас!

Перевірка домашнього завдання

Перепишіть речення та розставте розділові знаки

Підручник. Вправа

7

підручник. Сторінка

1. Листопадові вітряні ночі нам, здавалось, короткі були (Д. Луценко). 2. Красива осінь вишиває клени червоним, жовтим, срібним, золотим (Л. Костенко). 3. Запахла осінь в'ялим тютюном, та яблуками, та тонким туманом (М. Рильський). 4. Лети, моя пісне, лети над горами ген-ген до верхів'я гори (Д. Луценко). 5. Там, кажуть, з гір усю країну видно (Леся Українка).

Повідомлення теми уроку

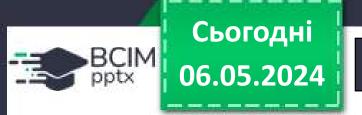
❖ Сьогодні на уроці ви дізнаєтеся більше про складне речення, його відмінності від простого речення.

Запишіть сьогоднішню дату

Киасна робота

Які слова називають вставними?

Які члени речення є однорідними?

Спостереження. Прочитайте речення. Визначте види речень за кількістю граматичних основ (просте чи складне). Яким видом речення думку передано гнучкіше й детальніше?

він без вони полетять адже вирій.

Ліс гомонів, про те, що Ліс гомонів про настання птахів, тиші через відлітання птахів.

Підручник. Вправа

Підручник. Сторінка

Запам'ятай

Складне речення має не менше двох граматичних основ: Дзвенить у зорях небо чисте, палає синім льодом шлях (Д. Павличко).

Складне сполучникове речення

частини поєднано за допомогою сполучників та інтонації

Моєму серцю <u>снишся ти</u>, **як** морю <u>сняться</u> урагани (Л. Костенко).

Складне безсполучникове речення

частини поєднано без сполучників, а лише за допомогою інтонації

<u>Грає море</u> зелене, тихий день догора (Д. Луценко).

підручник. **Сторінка**

Доведіть, що подані нижче речення складні, визначивши в них граматичні основи (усно)

Між частинами складного речення ставимо розділовий знак, здебільшого кому.

- 1. Коня кують, а жаба лапку підставляє. 2. Коза-
- з вовком тягалася, тільки шкура й зосталася.
- 3.Собака чує, хто її годує. 4. Собака бреше, а
- вітер несе. 5. Заснула щука, та зуби не сплять

(Нар. тв.).

Підручник. Вправа

2

підручник. Сторінка

16

Прочитайте текст. Випишіть складні речення та підкресліть у них граматичні основи

Підручник. Вправа

3

підручник. Сторінка

Інки розводили лам, вони могли досить довго обходитися без води та їжі. Їх використовували як в'ючних тварин. Окрім цього, лами давали вовну й смачне м'ясо. Їхнє молоко дуже корисне, його часто вживали інки. М'ясо ж альпаки, навпаки, не цінували, проте її вовна величезний попит. З неї виробляли найтонші тканини. Інки використовували для виготовлення тканин також пір'я птахів (В. Пащук).

Випишіть складні речення та підкресліть у них граматичні основи. Визначте та надпишіть над кожним виписаним реченням його вид — сполучникове чи безсполучникове

Інки розводили лам, вони могли досить довго обходитися без води та їжі (безсполучникове). Їхнє молоко дуже корисне, його часто вживали інки (безсполучникове).

М'ясо ж альпаки, навпаки, не цінували, проте її вовна мала величезний попит (сполучникове).

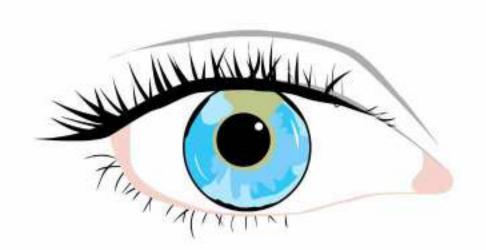
Підручник. Вправа

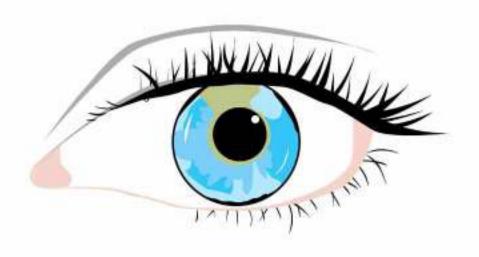
3

підручник. **Сторінка**

орінка 16 Альпака— свійська тварина з родини лам. В'ючний— призначений для перевезення вантажів на спинах тварин.

Щоденні 5

Щоденні 5

Читання для себе	
Читання для когось	
Слухання	
Робота зі	
словами	
Письмо для себе	

Виконайте завдання в тестовій формі

Підручник. Вправа

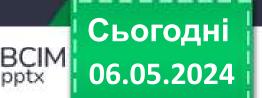
4

підручник. **Сторінка**

17

Складне речення записано в рядку

- A) Літа на зиму повернули, пливуть в осінній хмурості.
- Б) Зникає поїзд в синяві дощу, колесами вистукує об крицю.
- B) До мого вікна підійшла весна, розтопилася на шибці квітка льодяна.
- Г) Живою казкою, теплом і ласкою у полі цвів багряний мак.

Перевір себе

Підручник. В**пр**ава

4

підручник. **Сторінка**

17

Складне речення записано в рядку

- A) Літа на зиму повернули, пливуть в осінній хмурості.
- Б) Зникає поїзд в синяві дощу, колесами вистукує об крицю.
- B) До мого вікна підійшла весна, розтопилася на шибці квітка льодяна.
- Г) Живою казкою, теплом і ласкою у полі цвів багряний мак.

Творче завдання. Прочитайте текст. Перетворіть складне сполучникове речення на безсполучникове й навпаки. Запишіть їх

підручник. Вправа

5

підручник. **Сторінка**

Сходить сонце — земля набирає золотої барви. Першими прокидаються пернаті, і їхній щебет заливає весь простір. Але одна пташка тільки збирається спати...

17

Придумайте продовження історії про пташку, яка вдень спить (кілька речень). Розкажіть її (усно)

Підручник. Вправа

5

підручник. **Сторінка**

Сходить сонце, і земля набирає золотої барви. Першими прокидаються пернаті, їхній щебет заливає весь простір. Одна пташка тільки збирається спати...

Культура слова. З'ясуйте за словником значення слів драглистий, ветхий, запопадливий. Запам'ятайте їх

Драглистий - у якому можна загрузнути, в'язкий, грузький.

Ве́тхий - такий, що руйнується, зотліває, витирається від часу, від тривалого існування, використання.

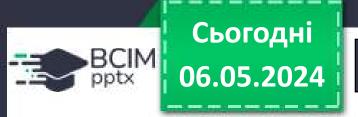
Запопадливий - який старанно, наполегливо виконує що-небудь; ретельний, дбайливий.

Підручник. Вправа

6

підручник. Сторінка

17

Яке речення називають складним?

Чим складне речення відрізняється від простого?

Яким зв'язком можуть поєднуватися частини складного речення?

Рефлексія. Вправа «Оберіть цукерку»

Пояснення домашнього завдання

3 підручника літератури виписати 5 складних речення.

